

Jazz als reisverslag Door de ogen van William Claxton

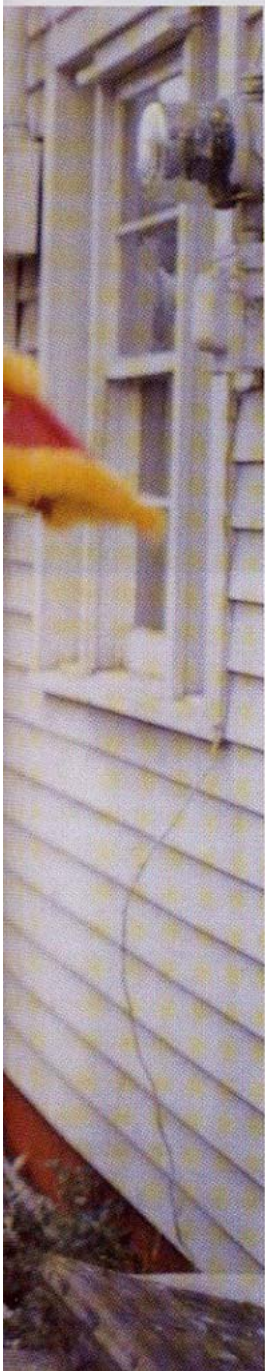
Een uur geleden waren ze nog diep bedroefd. Nu, na de begrafenis, vieren ze het leven. Achter een brass band in New Orleans.

Eind jaren vijftig reisden twee jazzfanatici - Joachim Ernst Berendt en William Claxton - door de Verenigde Staten om zout op de staart van hun geliefde muziek te leggen. De een met behulp van woorden, de ander met zijn camera. *JAZZLIFE* was het resultaat. Het boek is nu in spectaculaire vorm heruitgebracht.

TEKST: COEN DE JONGE, FOTO'S: WILLIAM CLAXTON

In St. Louis wilden ze graag een club bezoeken waar nog echte ragtime werd gespeeld. Eerst zagen ze daar een dikke zangeres, die werd begeleid door een andere dame in een keurig maatkostuum. Na een poosje ging een van de bezoekers een lichtje op. 'Wij zijn de enige kerels in deze tent!', fluisterde hij tegen zijn metgezel. 'Er zitten alleen maar lesbo's om ons heen.' Dat was volgens zijn reisgenoot geen probleem. 'Ja - maar sommigen zien er wel verrekt goed uit!' De onthutste reizigers waren de fameuze jazzkenner Joachim Ernst Berendt en fotograaf William Claxton, die omstreeks 1960 samen door Amerika trokken om de jazz ter plekke te betrappen. In oktober 1959 kreeg Claxton een telefoontje van een beschaafd sprekende heer met een Duits accent. Dat was de toen in Baden-Baden wonende Berendt, die een lumineus idee had gekregen. Een rondreis langs alle plaatsen waar 'America's great art - jazz' werd gemaakt. Berendt was de auteur van het handboek *Jazz - van New Orleans tot Cool*, dat ook in ons land - als Prisma-pocket - veel jongelui tot fanatieke studie had verleid. Duizenden spreekbeurten en schoolavondjes kregen hun onderbouwing door dit veelal stukgelezen werkje. Hij wilde nu de mensen die de muziek maakten ter plaatse interviewen, en hij vond dat Claxton mee moest omdat die zulke mooie platenhoezen had gemaakt. 'Because your pictures have soul.' William Claxton vond het wel een beetje high-brow klinken, maar ging graag mee. 'De kans om veel van mijn jazzhelden te fotograferen, opgeteld bij de vele onbekende en nog te ontdekken jazzmuzikanten over heel Amerika, die was gewoon te aanlokkelijk om af te slaan.' Uit pure opwinding vergat hij te vragen wat hij ermee zou verdienen. Ook had hij even over het hoofd gezien dat hij een paar weken eerder in het huwelijk was getreden. Nadat deze en andere oneffenheden waren gladgestreken kon het duo in een Chevrolet Impala door de VS trekken. Avonturen beleefden ze bij de vleet; zo verzeilde het tweetal in een hilarische situatie met trombonist Jack Teagarden, die midden in de nacht en stomdronken probeerde een pan chili te bereiden

- helaas in een pand náást de woning van eigenaar Roosevelt Sykes. Die had hem de sleutel van zijn huis gegeven...

Het resultaat van de trip was het boek *JAZZLIFE*, dat in 1961 uitkwam. Nu is dit reisverhaal door uitgeverij Taschen weer uit de sluimering gewekt. Berendt is gestorven, maar Claxton is levend en wel en schreef er een nieuw voorwoord bij. Hij vond ook nog veel materiaal (vooral kleurenfoto's) dat niet in de eerste versie kon worden opgenomen. Taschen heeft er een kolossaal boek van gemaakt, een boek dat het beste kan worden gehanteerd door reuzen, die zoals bekend zeer stevige koffietafels hebben. Dat gewicht wordt veroorzaakt door de nieuwe, veel grotere omvang, die ook mogelijk maakt dat het nu in drie talen wordt gepresenteerd. Het object weegt liefst zeven kilo en de foto's staan er mooier in dan ooit tevoren. Er zit zelfs een cd bij met opnamen die Berendt hier en daar had gemaakt. Dat laatste is wel het minst aantrekkelijke van deze uitgave; de geluidsopnamen zijn eigenlijk een allegaartje. Een echt probleem is dat niet, want het gaat toch vooral om de beelden. Die staan veel jazzliefhebbers al diep in het bewustzijn gegrift. Jarenlang was Claxton (1922) de hofphotograaf van het label Pacific Jazz. Dat bracht in de jaren vijftig veel platen uit waarop het beste van de zogenaamde West Coast-rage te horen was. Later maakten ook andere platenmaatschappijen, zoals Capitol, Columbia en RCA, dankbaar gebruik van Claxtons foto's, omdat ze overduidelijk demonstreerden dat de maker zelf een enorme liefhebber was.

De jazzfoto's boden Claxton de kans om artistiek en technisch tot wasdom te komen. Hij groeide later uit tot een van de toppers van de modiefotografie en werd ook in de reclamewereld een geduchte naam. Maar het is deze uitgave die zijn werkelijke erfenis blootlegt: de jazzwereld zoals die er rond 1960 uitzag. ■

William Claxton & Joachim E. Berendt:
JAZZLIFE - A Journey for Jazz Across America in 1961.
Uitgeverij Taschen; import Librero Nederland, Kerkdriel;
€ 150,-. ISBN 3-8228-3066-6.